

הנדון: הערכות לקראת תום שנת המס 2009 ותחילת שנת המס 2010

כמו לקראת תום כל שנת מס, יש להיערך לביצוע פעולות עד לתום אותה שנה, או לדחיית ביצוע פעולות מסוימות אחרות עד לתחילת השנה העוקבת. השנה הקודמת (2008) אופיינה בהפסדים הכבדים בשוק ההון, ואילו השנה (2009) חלה התאוששות ניכרת בשוק ההון. לפיכך, יש לשים דגש במיוחד לנושא קיזוז ההפסדים מניירות ערך.

חוזר זה מחולק לפרקים הבאים:

פרק א	קיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים
פרק ב	נושאים הקשורים למיסוי חברות
פרק ג	נושאים הקשורים למיסוי יחידים
פרק ד	הודעות לפקיד השומה

פרק א. קיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים

1. מבוא

פרק זה מפרט את נושא קיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים בשוק ההון (בהנחה שמדובר בהפסד הוני ולא הפסד עסקי/פירוטי).

תשומת לבכם במיוחד לנושאים הבאים:

- (1) הפסד הון מוכר רק אם מומש בפועל (דהיינו, נייר הערך נמכר עד לסוף שנת 2009).
- (2) ניתן לקזז הפסדי הון שוטפים ומועברים משנים קודמות (לרבות הפסדי הון מניירות ערך סחירים), כנגד רווח הון ממכירת נכס כלשהו שנוצר השנה (לרבות מנייר ערך סחיר או משבח).
- (3) ניתן לקזז הפסדי הון שוטפים מניירות ערך שנמכרו בשנת 2009 גם כנגד ריבית ודיבידנד מניירות ערך (בכפוף לתנאים שיפורטו להלן).
- (4) לבעלי שליטה יחידים בחברות, שלהם יש יתרות חובה באותן חברות הנושאות ריבית והצמדה לפי סעיף 3(ט) לפקודה, מומלץ לשקול סגירה/ הקטנה של אותן יתרות הנושאות ריבית והפרשי הצמדה, באמצעות חלוקת דיבידנד וקיזוזו כנגד הפסדי הון שוטפים ממכירת ניירות ערך.

2. שיעור המס על הכנסות פיננסיות ורווחי הון בידי יחיד

- שיעור המס המוטל על רווח הון ריאלי (בגין נכס שנרכש החל מיום 1.1.03), ריבית ריאלית ודיבידנד (שאינו ממפעל מאושר או ממפעל מוטב), בידי יחיד לא יעלה על 20%, בין אם מקורם בנכס נסחר בבורסה (בישראל או מחוצה לה) ובין אם לאו, בין אם באפיקי השקעה המנוהלים בידי מוסד בנקאי ובין אם לאו, ובלבד שהיחיד אינו בעל מניות מהותי בחברה המהווה מקור להכנסתו זו.

- באם היחיד הינו בעל מניות מהותי בחברה המהווה מקור להכנסה, יחול שיעור מס שלא יעלה על 25% בגין רווח הון ריאלי ובגין דיבידנד ושיעור מס שולי בגין הכנסה מריבית. לפיכך, עדיף לבעל מניות מהותי המחזיק באג"ח של החברה למכור את האג"ח לפני קבלת הריבית ולהתחייב במס של 25%, במקום המס השולי שיחול על הריבית.
- ריבית באפיקי השקעה שקליים נומינליים ורווחי הון ממכירת אגרת חוב, נייר ערך מסחרי, מילווה או הלוואה, שאינם צמודים למדד, יחויבו במס בידי היחיד, בשיעור שלא יעלה על 15%, ובלבד שהיחיד אינו בעל מניות מהותי בחברה המהווה מקור להכנסתו זו.
- חרף האמור לעיל, יחיד התובע נכחי הוצאות ריבית ריאלית והפרשי הצמדה יחוייב רווח ההון שהיה לו במכירת ניירות ערך במס בשיעור של 25%, כל עוד לא נקבעו תקנות בעניין הקובעות אחרת.

3. קיזוז הפסדים מניירות ערך סחירים - יחידים

3.1 כללי קיזוז הפסדי הון מניירות ערך הנסחרים בבורסה לגבי יחידים קובעים כדלקמן:

קיזוז הפסדי הון מועברים	קיזוז הפסדי הון בשנת המכירה	
קיזוז הפסד ההון המועבר כנגד רווח הון כלשהו (לרבות מנכסים לא סחירים)	קיזוז הפסד ההון השוטף כנגד רווח הון כלשהו (לרבות מנכסים לא סחירים) וגם כנגד: (א) הכנסה מריבית או מדיבידנד ששולמו בשל אותו נייר ערך (ב) הכנסה מריבית או מדיבידנד בשל ניירות ערך אחרים (סחירים או לא סחירים) ובלבד ששיעור המס עליהם אינו עולה על 25%.	מכירה החל מיום 1 בינואר 2006
קיזוז הפסד ההון המועבר כנגד רווח ממכירת כל נייר ערך (סחיר או לא סחיר) וכן כנגד ריבית או דיבידנד, ובלבד ששיעור המס עליהם אינו עולה על 20%.	לא רלבנטי	מכירה שבוצעה עד 31 בדצמבר 2005 וההפסד בגינה טרם קוזז עד לאותו מועד (וגם לא עד לתחילת השנה הנבחנת) (2009)

יצוין, שהפסד הון ממכירת נכס מחוץ לישראל (לרבות נייר ערך זר), ושאלו היה רווח היה מתחייב במס בישראל, ניתן לקיזוז כנגד רווח הון בישראל, ואולם הוא יקוזז תחילה כנגד רווח הון מחוץ לישראל.

נוסף, שבחוק לא נקבע סדר קיזוז הפסדים מניירות ערך. דהיינו, לא נקבע, שיש לקזז תחילה רווחי הון כנגד הפסדי הון ורק אחר כך לקזז ריבית ודיבידנד. אנו בדעה, שבהיעדר הוראות מפורשות בחוק, מותר לנישום לבחור את סדר הקיזוז הרצוי לו.

מאחר שהפסדי (או רווחי) הון מוכרים רק על בסיס מימוש, לגבי יחידים המחזיקים בניירות ערך שטמון בהם הפסד, ומנגד יש להם רווחי הון מסוג כלשהו ו/או ריבית או דיבידנד, מומלץ לשקול למכור את ניירות הערך עד תום שנת 2009 ולקזז את ההפסד בגינם כנגד אותם מקורות.

3.2 **חלוקת דיבידנד לבעלי שליטה בחברות** - ללא מעט בעלי שליטה בחברות יש יתרות חובה בחברות שבשליטתם, כאשר חוב זה נושא ריבית לפי סעיף 3(ט) לפקודה (הצמדה למדד + 4%). אותם בעלי שליטה נתקלים בעימותים חוזרים ונשנים עם רשויות המס, הרואות באי סגירת החוב קבלת דיבידנד או אף משכורת.

לאור זאת, ראוי כי בעלי שליטה בחברות, שצברו הפסדי הון מניירות ערך שמומשו בשנת 2009, ישקלו להכריז על חלוקת דיבידנד מהחברות שבבעלותם (כמובן, בכפוף למבחן הרווחים ומבחן יכולת הפרעון הקבועים בחוק החברות). כך, ניתן יהיה להכיר בחוב של בעל השליטה לחברה כדיבידנד ולקזזו כנגד הפסדי ההון, באופן שלא ישולם מס בגין הדיבידנד ויתרת החוב לחברה תקוזז ויופסק תשלום הריבית והפרשי הצמדה. בנוסף, משמעות הקיזוז כנגד הדיבידנד הינו חסכון מס בשיעור של 25% המוטל על הדיבידנד כנגד ויתור על הפסדים שטמון בהם חסכון מס פוטנציאלי עתידי של 20% בלבד (קיזוז כנגד רווח מניירות ערך שהוא אינו בעל מניות מהותי בהן).

גם במקרה שלבעל השליטה אין חוב לחברה, יש מקום לשקול חלוקת דיבידנד, על מנת לנצל את הפסדי ההון השוטפים שנוצרו להקטנת תשלומי המס בצורה אופטימאלית. במקרים מסוימים יש אפילו מקום לשקול נטילת הלוואה על ידי החברה לצורך חלוקת הדיבידנד.

3.3 **דרכים נוספות לקיזוז הפסדים** - חלוקת דיבידנד אינה הדרך היחידה לקיזוז הפסדי הון. משקיעים רבים שמוכרים את מניותיהם מעוניינים להפקיד את כספם באפיקים סולידיים. נזכיר, כי אם נוצרו להם הפסדי הון כתוצאה מהמכירה והם יפקידו את הכסף בתוכניות חיסכון או בפקדונות שקליים (מכשירים שאינם נחשבים לניירות ערך), הריבית שתיצבר לזכותם לא תקוזז כנגד אותם הפסדים. לפיכך, עדיף מבחינה מיסויית לאותם משקיעים להשקיע את כספם באפיקים סולידיים אחרים כגון: אג"ח מדינה, מק"מ או קרנות נאמנות כספיות/שקליות פטורות, שכן התשואה בגינם תקוזז כנגד הפסדי ההון השוטפים שנוצרו להם בשל ירידות השערים בבורסה.

קיימות אפשרויות רבות נוספות לקיזוז של הפסדים מניירות ערך כנגד רווחי הון בגין מכירת נדל"ן או נכסים לא סחירים אחרים החייבים בשיעורי מס גבוהים. חשוב לשים לב לכך שההכרה ברווח או בהפסד הון הינה רק על בסיס מימוש (הפסד על הנייר אינו נחשב). כלומר, ההפסדים נצברים רק בעת מכירה בפועל או פדיון של נייר הערך.

4. רווחים והפסדים מניירות ערך סחירים-חברות .4

4.1 **כללי** - החל משנת 2006, מכירת ניירות הערך הסחירים, נחשבת כרווח הון לפי חלק ה' לפקודה או כהכנסה פירותית בהתאם למבחני סיווג ההכנסות שהותוו בפסיקה ובפקודה, לרבות לעניין קיזוז הפסדים, ואלה ממוסים בשיעור מס החברות הרגיל (26% בשנת המס 2009). **ואולם, לגבי ני"ע סחירים, שנרכשו החל מיום 1 בינואר 2006, רווח ההון הריאלי בגינם יחוייב במס בשיעור של 25% בלבד.**

חבר בני אדם שהוראות סעיף 6 לחוק התיאומים (או התקנות הדולריות) לא חלו לגביו לפני פרסומו של תיקון 147 לפקודה יחוייב במס בשיעור של 25% גם לגבי ניירות ערך סחירים (ללא הבחנה בין ני"ע שנרכשו לפני או אחרי 31.12.2005).

4.2 **בכל הנוגע לניירות ערך סחירים שטמון בהם הפסד המוחזקים על ידי חברות :**

• "הפסד ריאלי" ממכירת ניירות ערך כהגדרתו בסעיף 6 לחוק התיאומים, שטרם קוזז עד לתום שנת 2005, יקוזז לפי הוראות המעבר רק כנגד הכנסה ממכירת נייר ערך הנסחר בבורסה.

- הפסד מניירות ערך סחירים שנמכרו בשנת 2006 ואילך- ההפסד בגינם יקוזז בשנת המכירה כנגד רווח הון ריאלי כלשהו (לרבות מנכסים לא סחירים) וגם כנגד הכנסה מריבית או מדיבידנד ששולמו בשל אותו נייר ערך, וכן כנגד הכנסה מריבית¹ או מדיבידנד בשל ניירות ערך אחרים (סחירים או לא סחירים) ובלבד ששיעור המס עליהם אינו עולה על 25%.
- באם ניירות הערך הסחירים ימכרו בהפסד בשנת 2009 ולא ניתן יהיה לקזז השנה את אותו הפסד כאמור לעיל, אזי בשנת 2010, קיזוז הפסד ההון המועבר יהיה כנגד רווח הון כלשהו, לרבות מנכסים לא סחירים (אך לא, כנגד ריבית ודיבידנד).
- **לפיכך באם התקבל/יתקבל השנה דיבידנד (באם הוא חייב במס), כמפורט לעיל, יש לשקול לממש ניירות ערך שטמון בהם הפסד, כבר השנה. באם התקבלה/תתקבל השנה ריבית בגין אג"ח, יש לשקול לממש את אותה אגרת חוב כבר השנה, באם טמון בה הפסד.**
- תשומת לב, לסעיף 94 לפקודה לפיו, במכירת מניה על ידי חבר בני אדם, יופחת מסכום הפסד ההון בשל המכירה, דיבידנד שהתקבל בשל המניה, במשך 24 החודשים שקדמו למכירה, אך לא יותר מסכום ההפסד.
- **לפיכך, באם רוצים למכור מניה שטמון בה הפסד, ובגין המניה חולק דיבידנד, יש לשקול את דחיית המכירה עד לחלוף 24 החודשים.**
- כמו כן, במקרה של הפסד ממכירת נייר ערך, ניתן להוסיף לו גם הפסד ריאלי לפי סעיף 9(ג) לחוק התאומים (מחושב עד לסוף 2007, בהתאם להוראות המעבר לביטולו של חוק התיאומים).

4.3 בכל הנוגע לניירות ערך שטמון בהם רווח המוחזקים על ידי חברות:

רווח זה מסווג כרווח הוני (או פירותי בהתאם למבחני סיווג הרווחים), ומשכך לא מתאפשר קיזוז הפסד עסקי מועבר משנים קודמות כנגד רווח ריאלי מנייר ערך אשר סווג כרווח הון, באם אינו "רווח הון בעסק".

לפיכך, באם יש הפסד עסקי שוטף בשנת המס הנוכחית (2009) ולא צפוי בשנה הבאה הפסד הון או הפסד עסקי שוטף, כדאי לשקול מימוש של נייר ערך סחיר שטמון בו רווח כבר בשנת המס 2009.

השקעה של חברה במק"מ עדיפה בדרך כלל על השקעה בפקדון בנקאי, מאחר ש: (א) ניתן לקזז הפסדים מניירות ערך כנגד רווח ממכירת מק"מ; (ב) שיעור המס על מכירת המק"מ הינו 25% בלבד, לעומת שיעור המס על ריבית בגין פיקדון בנקאי שהינו בגובה שיעור מס החברות (26% בשנת 2009); (ג) המס על המק"מ מוטל על מרכיב הרווח הריאלי בלבד.

כמו כן, יש להביא בחשבון את הירידה בשיעור מס החברות 25% בשנת 2010 לעומת 26% בשנת 2009, ועל כן אם טמון רווח בנייר הערך, יש לשקול את דחיית המכירה לתחילת שנת 2010.

¹ הכנסה מריבית אצל חברה, חייבת בד"כ במס בשיעור מס החברות (26% בשנת 2009), ועל כן הקיזוז של הפסד ההון מני"ע סחירים כנגדה אינו רלבנטי. ואולם, אם מדובר בריבית שהתקבלה בגין אג"ח סחיר שמומש השנה בהפסד, אזי הקיזוז כן רלבנטי.

פרק ב. נושאים הקשורים עם מיסוי חברות

שיעור מס החברות ירד בהדרגה בשנים האחרונות כדלקמן:

שנת המס	שיעור המס	שנת המס	שיעור המס
2004	35%	2007	29%
2005	34%	2008	27%
2006	31%	2009	26%

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו- 2010), התשס"ט- 2009 נקבע, ששיעור המס ימשיך להיות מופחת בהדרגה עד לשיעור מס של 18% בשנת המס 2016 כדלקמן:

שנת המס	שיעור המס	שנת המס	שיעור המס
2010	25%	2014	21%
2011	24%	2015	20%
2012	23%	2016	18%
		ואילך	
2013	22%		

הפחתה זו בשיעורי המס מהווה תמריץ נוסף לדחיית הכנסות ולהקדמת הוצאות והכל בהתאם להוראות החוק.

1. הכנסות

ביטול חוק התיאומים – החל משנת המס 2008 בוטלה תחולתו של חוק התיאומים, בכפוף להוראות מעבר המתייחסות, בין היתר, לנושאים הבאים: דרך חישוב ניכוי נוסף בשל פחת בהתאם לסעיפים 18-ו-18 לחוק; דרך החישוב של הפסד ריאלי לפי סעיף 9(ג) לחוק;

- חיובי ריבית לפי סעיפים 3(ט) ו-3(י) לפקודה. תשומת לב לשינוי שחל בנוסח הסעיפים הנ"ל במסגרת ביטול חוק התיאומים החל משנת המס 2008, וכן לתיקון שיעור הריבית המינימלית מכח התקנות לפי סעיף 3(י) לפקודה.
- עיתוי ביצוע עסקאות - לפני או אחרי תאריך המאזן (מחזור מכירות, מכירת מלאי מת וכיוצ"ב).
- קביעת מועד תקבול דמי שכירות מראש (סעיף 8 לפקודה).
- כאשר נוצר השנה הפסד הון ממכירת מכונות וציוד ומתוכננת רכישה של מכונות וציוד בשנים הבאות, כדאי לשקול להקדים את הרכישה לשנה הנוכחית כדי לנצל את ההטבות שבסעיף 27 לפקודה (הפיכת הפסד הון להפסד פירותי).
- באם נוצר השנה רווח הון ריאלי ממכירת נכס בר פחת, ניתן לשקול לדחות את רווח ההון, באמצעות רכישת נכס בר פחת אחר המחליף את הנכס הנמכר, והכול בכפוף לאמור בסעיף 96 לפקודה.
- כאשר קיימים הפסדים עסקיים שוטפים - יש לשקול הקדמת הכנסות שאינן בהכרח הכנסות מעסק (כגון: דמי שכירות מראש, משיכת פיצויים מקופת גמל, וכיוצ"ב) לשם קיזוזן

מההפסדים השוטפים.

- "עבודות ממושכות" (מתייחס בעיקר לקבלנים):

- (א) קביעת שיעור הביצוע של "עבודה ממושכת" בהתחשב בהוראות, לפיהן ביצוע בשיעור של 25% לפחות מחייב דווח על רווח, וביצוע של 50% לפחות מתיר קיזוז הפסד.
- (ב) לגבי קבלן בונה- קביעת המועד בו יראו בניין שנבנה כ"בניין ראוי לשימוש" - מועד המחייב דווח על ההכנסה/הכרה בהפסד.
- (ג) ביצוע תיקונים ואחזקות.

2. הוצאות ניכויים וזיכויים המותרים על "בסיס מזומנים"

- השלמת תשלומים בשל הוצאות נלוות לשכר (קופות גמל, קרן השתלמות, ביטוח מנהלים).
- השלמת תשלומים בשל פיצויי פרישה- לשנה השוטפת לרבות עדכון בגין תוספת שכר; בשל שנים קודמות- באישור רשות המיסים.
- הקדמת תשלום פיצויים למפוטרים מכספי החברה, פדיון חופשה, דמי הבראה וכיוצ"ב.
- הקדמת תשלומים שונים (ספרות מקצועית, השתלמויות, צרכי משרד, תיקונים והחזקה וכיוצ"ב).
- תשלום הוצאות לתושבי חוץ עד תום השנה, או לחילופין תשלום הניכוי במקור המתאים לא יאוחר משלושה חודשים לאחר תום שנת המס (והעברתו לפקיד השומה תוך 7 ימים מיום הניכוי, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מתום שנת המס), על מנת להכשיר את ההוצאה לצרכי מס.
- תשלומים בשל הוצאות מחקר, סרטים, נפט (מוצע לקבל ייעוץ ספציפי לפני ביצוע התשלום).
- תשלום דמי פינוי.
- ניכוי מיוחד לרכישת קופות רושמות.
- תשלומים בשל תרומות למוסדות מוכרים.

3. תקנות פחת מואץ בשיעור 50% לציוד שנרכש בתקופה 1.6.2008 עד 31.5.2009

בחודש יולי 2008 נקבעו תקנות המקנות פחת מואץ בשיעור 50% בענפי התעשייה, הבניה, החקלאות והתיירות, לציוד שנרכש בתקופה הקובעת (1.6.2008 עד 31.5.2009), ואשר החל לשמש בישראל בייצור הכנסה בתוך ששה חודשים מיום רכישתו או עד 31 במאי 2009, לפי המאוחר מביניהם.

לפי התקנות, ניתן לתבוע פחת מואץ שנתי בשיעור של 50% בשל ציוד המשמש במישרין לפעילות מזכה (כהגדרתה בתקנות), שנרכש בתקופה הקובעת.

האפשרות לתבוע פחת מואץ על פי התקנות מותנית, בין היתר, בעקביות, כלומר מי שתבע פחת מואץ בשנת 2008 (לגבי ציוד שנרכש בתקופה 1.6.08 עד 31.12.08), חייב לדרוש פחת מואץ גם בשנת 2009 (לרבות לגבי הנכסים הנוספים שנרכשו עד 31.5.2009). מי שלא דרש את הפחת המואץ בדוח המס לשנת המס 2008 לגבי הציוד שנרכש החל מיום 1.6.08, לא יכול לדרוש את הפחת המואץ, הן לגבי

אותו ציוד והן לגבי הציוד שנרכש בשנת 2009.

4. **ניכוי נוסף של 25% עד 50% לגבי נכסים שנרכשו עד 30.6.03 ופעלו באזורים מועדפים**

בעקבות חוות דעת של היועץ המשפטי של רשות המסים שפורסמה בדצמבר 2008, יש לבדוק את הזכאות לדרוש ניכוי נוסף לגבי נכסים שנרכשו עד 30.6.2003 (ולפי פרשנות מסוימת גם לגבי נכסים שנרכשו עד לתום שנת 2003) ואשר פעלו בישובים ואזורים מוטבים.

יש לציין כי מדובר בניכוי נוסף, להבדיל מפחת מואץ, דהיינו מדובר בהפרש קבוע לצרכי מס (הוצאה נוספת) ולא בהפרש עיתוי.

יש לשקול במקרים הרלבנטיים לתקן את דוחות המס בכל השנים "הפתוחות" (בהנחה שדוח המס לשנת 2005 הוגש במהלך שנת 2006, תחול התיישנות החל מיום 1.1.10 ועל כן יש לתקן את הדוח לשנת 2005 עד לתום שנת 2009).

5. **"בעלי שליטה"**

- הפקדות לקופת גמל לקצבה, לפיצויים ולקרן השתלמות עבור בעלי שליטה.
- הקדמת תשלומים לבעלי שליטה שיש לנכות מהם מס במקור או תשלום הניכוי במקור. ניתן לשלם את ניכוי המס במקור עד תום שלושה חודשים מתום שנת המס (ולמעשה לפקיד השומה תוך 7 ימים מיום הניכוי, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מתום שנת המס), על מנת שההוצאה תותר בניכוי (והכל בתנאי שההכנסה נכללה אצל בעל השליטה בדוח על הכנסותיו לאותה שנה).
- שיקולים לאי חלוקת מענקים ודמי ניהול לבעלי שליטה, בהתחשב בפער בין שיעורי המס לגבי חברה ולגבי יחיד.
- ביטוח לאומי - החל מיום 1 בינואר 2004, בעל שליטה בחברת מעטים לא מוכר כעובד שכיר, הן לענין תשלום דמי הביטוח והן לענין הזכאות לגימלאות (לגבי ביטוח אבטלה וביטוח זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק מעביד).
- חיוב בעלי שליטה בריבית לפי סעיף 3(ט) לפקודה (הצמדה + 4%).
- זקיפה של הפרשי הצמדה בגין הלוואות בעלים - הוצאות הפרשי הצמדה מוכרות לחברה ופטורות ממס בידי בעל השליטה.
- חברה משפחתית היא כלי חשוב בתכנון המס אצל בעלי שליטה בחברות פרטיות ויש להיערך לכך לפני תום השנה.

6. **ניכוי הוצאות רכב שרכש תאגיד ונרשם על שם אחר במרשם רשות הרישוי**

בהתאם להנחייתו של עו"ד משה מזרחי, היועץ המשפטי של רשות המסים (להלן - "ההנחיה"), שפורסמה ביוני 2007, החל מיום 1 בספטמבר 2007, לא תכיר עוד רשות המסים ברכב בבעלות תאגיד, במידה והרכב לא נרשם על שמו של התאגיד במשרד הרישוי. הנחיה זו בתוקף לגבי כלי רכב אשר ירכשו ע"י תאגידי החל מאותו מועד.

עמדת לשכת רואי החשבון, כפי שפורסמה במועד פרסום ההנחיה, הינה, כי הנחיה של היועץ המשפטי אינה גוברת על עקרונות ההכרה בהוצאה לצרכי מס ועל דיני הקניין ו/או מונעת אפשרות מנישום להעלות טענות עובדתיות משפטיות, לרבות כי הרכב שייך לתאגיד, כאשר הרכב נרכש על

ידי התאגיד ומופיע בספריו וזאת גם ללא הרישום במשרד הרישוי. מאחר שההנחיה החלה להיות מיושמת על ידי עובדי רשות המסים, קיבלה לשכת רואי החשבון חוות דעת משפטית בסוגיה (חוות הדעת המלאה מופיעה באתר הלשכה). על פי ההודעה של הלשכה, חוות הדעת "מצביעה על כך שמדובר בהנחיה אשר, ככל שהדברים נראים, לא תעמוד במבחני הדין הקיים".

מומלץ למי שיבחר לפעול בשונה מהנחיית היועץ המשפטי של רשות המסים, לתת בדוחות הכספיים גילוי מלא על הדרך שבה בחר התאגיד לנהוג.

7. תשלומי מס

- השלמת מקדמות בשל "הוצאות עודפות" שצריכות להשתלם על חשבון השנה השוטפת (בעיקר בחברה בהפסדים).
- תשלום יתרת חוב המס עד 31 בינואר 2010 ללא חיוב בהפרשי הצמדה וריבית, או עד תום פברואר 2010 תוך תשלום מחצית הפרשי הצמדה והריבית, או עד תום מארס 2010 תוך תשלום 75% מהפרשי הצמדה והריבית.
- לשקול תשלומי מענקים על מנת להקטין את הרווח ובכך להקטין את הפרשי ההצמדה וריבית המוטלים ממחצית שנת המס בשל הפחתת מקדמות בלתי מוצדקת.
- התאמת המחזור שדווח לצרכי תשלום מקדמות למחזור בפועל והשלמת ההפרשים בדוח דצמבר.
- התאמת המחזור ודווח כנ"ל לצרכי מס ערך מוסף.

8. שונות

- סיום הטיפול בחובות מסופקים עסקיים ותביעות כספיות שנויות במחלוקת, מוקדם ככל האפשר עד תום שנת המס, לשם התרתם בניכוי בשנה השוטפת.
- בדיקת האפשרות לדרוש החזר מע"מ בגין חובות אבודים.
- הסכמי ניהול – יש לבחון את הסכמי הניהול עם צדדים קשורים. אם אין הסכמי ניהול, יש לעגן את ההסכמות בין הצדדים בכתב.
- השלמת פרטי דיווח על תשלומים וניכויים במקור לגבי: סכום התשלום (לרבות בגין תשלומים שלא נוכה מהם מס במקור), סכום הניכוי, שם מקבל התשלום, מענו ומספר תעודת הזהות ובחבר בני-אדם מספר מזהה אחר בצורה מדויקת כדי למנוע אי התרת הסכומים כהוצאה.
- פניה למדען הראשי לצורך קבלת אישור שהוצאות המחקר והפיתוח עומדות בתנאים שיאפשרו הכרה בהוצאות הנ"ל כהוצאות בשנה השוטפת.
- בדיקת סוג פנקסי החשבונות שיש לנהל מתחילת שנת המס 2010 באם חלו שינויים בפעילות העסק (מחזור, מספר עובדים).
- יש לשקול דיווח על בסיס מזומנים לצרכי מס לגבי חברות העוסקות במתן שירותים ואין להן מלאי עסקי, וזאת גם אם הדוחות הכספיים שלהן ערוכים לפי בסיס מצטבר.
- חברת אם המחזיקה בחברה בת שיש לה רווחים הניתנים לחלוקה כדיבידנד, יש לשקול את חלוקתם לפני תום השנה, כדי להגדיל את "הרווחים הראויים לחלוקה" בחברת האם, במידה

ומניותיה ימכרו במהלך שנת 2010.

- שינויי מבנה – מועד שינויי מבנה בדרך של פיצול ומיזוג (למעט בדרך של החלפת מניות לפי סעיף 103 לפקודה), צריך להיות בתום שנת המס בלבד (חברות נסחרות- גם בתום רבעון). לפיכך, תאגידים שרוצים לבצע פיצול או מיזוג חייבים להיערך לכך לפני תום השנה, ולהגיש בקשה לאישור מקדמי לרשות המיסים לפני אותו מועד. חשוב לציין, כי נישום שלא ייערך לביצוע המיזוג או הפיצול כאמור עד סוף השנה, ייאלץ, בדרך כלל, לדחות את שינוי המבנה בשנה נוספת. באם מדובר בהחלפת מניות לפי סעיף 103 לפקודה, יש להגיש את הבקשה לאישור מקדמי, 60 יום לפחות לפני מועד המיזוג. יש לזכור שהמגבלה של שנתיים הנקובה בסעיף, הינה השנה השוטפת + שנתיים נוספות, כך שיש אינטרס לבצע את ההחלפה לפני תום השנה.

9. החוק לעידוד השקעות הון

מפעלים מוטבים

- בחינה האם המפעל עומד בתנאים המקדמיים של "מפעל מוטב" - ייצוא של לפחות 25% ממכירותיו ו"מפעל תעשייתי" כהגדרתו בסעיף 51 לחוק.
- בחינת פניה לקבלת אישור מראש מרשות המסים לא יאוחר מתום שישה חודשים מתום שנת הבחירה, בכדי לוודא כי המפעל עומד בהגדרת "מפעל תעשייתי" ושאינו "מפעל קשור" בכל הנוגע להרחבת מפעל או הקמת מפעל.
- בחינת "שנת הבחירה" האופטימלית (רק אם חלפו לפחות 3 שנים משנת ההפעלה של התכנית הקודמת במסלול מענקים או שנתיים משנת ההפעלה של התוכנית הקודמת במסלול חלופי או שנתיים משנת הבחירה הקודמת של מפעל מוטב), בכפוף לעמידה בתנאי של "השקעה מזערית מזכה".
- הודעה על שנת הבחירה תינתן לפקיד השומה במועד הגשת הדוח השנתי, אך לא יאוחר מתום 12 חודשים מתום אותה שנת מס.

מפעלים מאושרים

- בדיקת עמידה בתנאי כתב האישור של "מפעל מאושר" (לרבות תנאי ייצוא והעסקת מינימום של עובדים).
- שיקולים לגבי עיתוי רכישת נכסים לפי התכנית המאושרת ומועד התחלת הייצור, בהקשר למועד הרצוי לקביעת שנת ההפעלה, מחזור הבסיס והתחלת תקופת הטבות, ובהתחשב באפשרות לקיום בפועל של תחזיות הייצוא.
- לשקול הקדמת/דחיית הכנסות (שלא באופן מלאכותי) במקרים של סיום/התחלת תקופת הטבות של כתב אישור כלשהו.
- בדיקת שיעורי הפחת, לרבות כדאיות דרישת פחת מואץ לפי חוק עידוד, או תקנות פחת מואץ 50% לגבי נכסים שנרכשו בתקופה 1.6.2008 ועד 31.5.2009 (ראה לעיל).
- בחינת חשיפה לפעולות במסלול הטבות חלופי שעלולות להיחשב כתשלום דיבידנד על פי סעיף 51(ח) לחוק (כנוסחו לפני תיקון מס' 60) או על פי סעיף 51ב כנוסחו היום לגבי מפעל מוטב. יש לבדוק את החשיפה גם לגבי הכנסות פטורות של מפעל מאושר באזור פיתוח א' במסלול

⁹

מענקים.

- בדיקת חישוב הצמדת מחזורי בסיס למדד תפוקות התעשייה או לשער מטבע היצוא העיקרי (כנמוך), למי שיש ייצוא מינימלי של 70% (ישיר או עקיף).
- בחינת קיזוזים של הפסדים מועברים ושוטפים, לאור פסקי דין כרמל אולפנינים ומודול בטון.
- "שיעור השקעת חוץ" בחברה נקבע לפי השיעור הנמוך ביותר ביום מסוים באותה שנה. על כן מומלץ לדחות הקטנת שיעור זה לאחר תום השנה, או להקדים את הגדלתו לפני תום השנה בכדי לקבוע "שיעור השקעת חוץ" גבוה יותר בשנת המס הבאה (2010).
- על מנת למנוע חשיפה לפגיעה עתידית במעמד המפעל המאושר ובהטבות המגיעות לו, נדרשים הצעדים הבאים:

(1) יש לדאוג לבצע הקצאת הון מניית עד סוף השנה בשיעור של לפחות 24% מהיקף ההשקעות שבוצעו במהלך שנת 2009. הקצאת המניות יכולה להיעשות בדרכים הבאות:

- הקצאה כנגד מזומן אשר יוזרם על ידי בעלי המניות.
  - הקצאה כנגד היוון עודפים או יתרות זכות של בעלי המניות.
- (2) יש לבדוק את היקף ההשקעות אשר בוצעו בפועל ביחס לתוכנית המאושרת, על מנת שלא להיכנס לחריגה מתוכנית זו. במידת הצורך יש להגיש בקשה לתוספת השקעה.
- (3) יש להיערך לקראת הכנה והגשת דוחות ביצוע תקופתיים לחברת ענבל ומרכז השקעות. ניתן לבקש את הארכת תקופת ביצוע ההשקעות במידה ונדרש. נציין כי מדובר בתכניות שאושרו ע"י מרכז ההשקעות בלבד.
- (4) יש לשאוף להקטנת יתרות החובה (חייבים) של בעלי המניות בחברה. יתרות חובה אלו מקטינות למעשה את ההון הנפרע הדרוש לעמידה בתנאי הלימות ההון של התוכנית.

שחיקת מחזורי בסיס

יש לבחון בשנת הבחירה, עמידה בקריטריונים שנקבעו בתקנות לעידוד השקעות הון (הפחתת מחזור בסיס), התשס"ז – 2007 לעניין שחיקת מחזור בסיס, אשר פורסמו בחודש ספטמבר 2007.

התקנות מאפשרות לחברות אשר עונות להגדרות ולקריטריונים המפורטים בתקנות, להפחית את מחזור הבסיס שלהן מידי שנה בשיעור של 10% מהשנה הקובעת (שנת ההפעלה או שנת הבחירה). כך שלמעשה מחזור גדול יותר ייוחס לתוכניות ההרחבה המוטבת (או המאושרת), ובכך להגדיל משמעותית את הטבות המס.

עיקרי הקריטריונים לדרישת שחיקת מחזור בסיס:

- השקעה מהותית מינימאלית במחקר ופיתוח - שיעור של 7% ממחזור המכירות.
- העסקה מהותית מינימאלית של עובדים בעלי השכלה אקדמאית במקצועות ובתחומים אשר נקבעו בתקנות – שיעור של 20% מכלל העובדים.
- עמידה במבחן תחלופת המוצרים בשיעור של 50% בפרק זמן כפי שקבוע בתקנות, או לחלופין

עמידה במבחן ההשקעות – ביצוע השקעות מהותיות בהתאם לנדרש בתקנות.

קבלני משנה

בהתייחס לחברות הפועלות כקבלני משנה ומשווקות את תוצרתן ליצואנים בעלי מעמד של מפעל מאושר או מפעל מוטב, יש לבחון עמידה בתקנות לעידוד השקעות הון (תנאים שבהתקיימם יראו במפעל המוכר רכיב למפעל אחר, מפעל זכאי להטבה), התשס"ז-2007.

10. רווחים ראויים לחלוקה

- תיקון 147 לפקודה קובע, שסעיף 94ב לפקודה יחול גם לגבי מכירת מניות סחירות בבורסה (לא יחול על יחיד שרכש את המניות החל מיום 1/1/2003), ובלבד שהמוכר הינו בעל מניות מהותי במועד המכירה או במועד כלשהו בשנים עשר החודשים שקדמו למכירה. התחולה לגבי מכירת מניות סחירות היא על רווחים ראויים לחלוקה שנצברו מיום 1 בינואר 2006 ואילך.

לפיכך, לפני רישום מניות למסחר בבורסה, יש להיערך בהתאם (לדוגמא: באם בעלי המניות הינן חברות - חלוקת דיבידנד מתוך רווחים שנוצרו עד וכולל שנת 2005 בפטור ממס, טרם רישום המניות למסחר בבורסה, ואולם, יש לשים לב גם לסעיף 94ג לפקודה, לגבי הקטנת הפסד הון ממכירת מניות בשל חלוקת דיבידנד טרם המכירה).

- תשומת לבכם לאפשרות של קבלת שיעור מס מופחת של 12% על "רווחים ראויים לחלוקה" שנצברו עד ליום 31.12.2002, שיחולקו כדיבידנד ליחיד ולחברה משפחתית, במסגרת הוראת שעה לתקופה של שנה החל מיום 1.10.09.

11. פירוק חבר בני אדם

- תיקון 147 לפקודה קובע כדלקמן:

מחד, לא יינתן עוד זיכוי בשל המס ששילמה חברה במכירת הנכסים אגב פירוקה, אך מאידך חישוב הרווחים הראויים לחלוקה בגין "מכירת" מניותיה על ידי בעלי מניותיה ייעשה עד ליום סיום הפירוק (ולא תחילתו).

תחולת התיקון הינה לגבי חבר בני אדם שהוחל בפירוקו מיום 1 בינואר 2006 ואילך. ואולם בשנות המס 2006-2009, התחולה הינה רק לגבי זכות בחבר בני אדם שיום רכישתה בשנת המס 2003 ואילך. דהיינו, בגין זכות בחבר בני אדם שנרכשה לפני יום ה-1 בינואר 2003, ימשיך לחול הדין הישן בשנים 2006 - 2009 ויינתן הזיכוי בגין המס ששילמה החברה המתפרקת (אך חישוב הרווחים הראויים לחלוקה יהיה רק עד לתחילת הפירוק).

להלן טבלה לסיכום מצב הדברים באשר למכירת נכסי הון של החברה המתפרקת לאחר הכרזת הפירוק:

תחילת הפירוק 2010 ואילך	תחילת הפירוק 2006-2009	יום רכישת המניות לפני 1 בינואר 2003
תמורה ללא זיכוי ממס. רר"ל עד סיום הפירוק.	תמורה ברוטו* + זיכוי ממס**. רר"ל עד יום תחילת הפירוק.	יום רכישת המניות לאחר 1 בינואר 2003
תמורה ללא זיכוי ממס. רר"ל עד סיום הפירוק.	תמורה ללא זיכוי ממס. רר"ל עד סיום הפירוק.	יום רכישת המניות לאחר 1 בינואר 2003

¹¹ רח' קפלן 2 תל-אביב ת.ד. 6556 תל-אביב 61064 טל. 03-6098777 פקס. 03-6098111
2 KAPLAN St. TEL-AVIV P.O.B 6556 TEL-AVIV 61064 TEL 972-3-6098777 FAX 972-3-6098111

* תמורה ברוטו – הסכום שקיבל בעל המניות, לרבות המס ששילמה החברה המתפרקת ואשר הובאו בחשבון כזיכוי
 ** במכירה של נכסי ההון של החברה לפני תחילת הפירוק, לא מגיע זיכוי ממס, אלא רר"ל בלבד.

- **פירוק איגוד מקרקעין עם עודפים** - שימוש בהוראות סעיף 71 ו-71א לחוק מיסוי מקרקעין וסעיף 93 לפקודת מס הכנסה לגבי איגוד מקרקעין שיום רכישת הזכות במקרקעין ע"י האיגוד היתה לפני ה-1/4/98. בדרך זו ניתן למשוך "דיבידנד" ללא מס, תוך תשלום מס רכישה של 5% בלבד.

פרק ג. נושאים הקשורים עם מיסוי היחיד

שיקולי פעילות באמצעות חברות לעומת פעילות של יחידים

- קיים יתרון מס משמעותי במיסוי רווחי הון של יחידים לעומת חברות.
 נטל המס אצל יחיד הינו 20%, או 25% - באם אותו יחיד הינו בעל מניות מהותי, ואילו נטל המס הכולל על רווח הון בידי חברה וחלוקתו כדיבידנד ליחיד (שהינו בעל מניות מהותי בחברה) יהיה בשנת המס 2010 43.75% (25% מס חברות + 25% x 75% על הדיבידנד).
לגבי פעילות עסקית - בכל השנים 2009 ועד 2016 קיים יתרון במיסוי הכנסות עסקיות רגילות אצל חברות על פני יחידים, כדלקמן:

שנת מס	שיעור המס השולי המירבי על יחידים (כולל ביטוח לאומי)*	שיעור מס החברות	שיעור המס הכולל על החברה ובעלי מניותיה בחלוקת דיבידנד לבעל מניות מהותי	הפרש מס
2009	46%	26%	44.5%	1.5%
2010	45%	25%	43.75%	1.25%
2011	45%	24%	43%	2%
2012	44%	23%	42.25%	1.75%
2013	43%	22%	41.5%	1.5%
2014	42%	21%	40.75%	1.25%
2015	41%	20%	40%	1%
2016	39%	18%	38.5%	0.5%

* בשל הכפלת תקרת הביטוח הלאומי בתקופה 1.8.09 עד 31.12.10, היתרון במיסוי הכנסות עסקיות רגילות אצל חברות על פני יחידים גדל עוד יותר, מאחר ששיעור המס הכולל המופיע בטבלה אינו כולל את דמי הביטוח הלאומי.

הכנסות ריבית שלא ממוסד בנקאי

- הלוואות שניתנות לחברה על ידי יחיד (שאינו בעל מניות מהותי באותה חברה)², הכנסת הריבית הריאלית הצמודה בגינן ממוסה בידי היחיד בשיעור של 20% והכנסת הריבית שאינה צמודה ממוסה בשיעור של 15%, וזאת חלף מיסוי אותן הכנסות בשיעור המס השולי של היחיד כפי שהיה עד לתיקון 147 לפקודה. לפיכך, יש לשקול הפקדת כספים בחברות לעומת הפקדה בפקדון בנקאי על בסיס כלכלי, ללא שיקולי מס.
- הפרשי הצמדה על הלוואה פטורים ממס בידי היחיד (בין אם הוא בעל מניות מהותי, בין אם לאו), בהתאם לתנאים המפורטים בסעיף 9(13) לפקודה. לגבי בעל שליטה יחולו לחילופין גם תקנות מ"ה (פטור ממס על הפרשי הצמדה בשל יתרה מזכה של בעל שליטה), התשנ"ח-1998.

נושאים נוספים

- השלמת תשלומים עד תום שנת המס לשם קבלת הטבות מס:
  - (1) לקופות גמל ולביטוח חיים.
  - (2) לקרן השתלמות.
- תרומות למוסדות מוכרים.
- לגבי עצמאים- הקדמת התשלום למוסד לביטוח לאומי שמועד פרעונו חל ב-15 בינואר 2010, לשם ניצול הניכוי בשנת המס 2009.
- השלמת תשלומי התחייבויות להוצאות לגבי מי שהכנסתו מדווחת על בסיס מזומנים (שכר דירה, חשמל, הוצאות משרד, משכורת חודש דצמבר לעובדים, שכר טרחת עו"ד ורו"ח וכיוצ"ב).
- קביעת מועד תקבול דמי שכירות מראש, בכפוף להוראות החוק המתייחסות להכנסות מהשכרת דירה למגורים.
- רכישת קופות רושמות לפני תום שנת המס.
- השלמת תשלומים המקנים זיכוי מסכום המס בעד הוצאות להחזקת קרוב במוסד ששולמו עד 31 בדצמבר 2009.

הגירה מישראל

- מומלץ לתושב ישראל המבקש להגר למדינה זרה ומבקש להיחשב כתושב חוץ בשנת המס 2010 להקפיד ולעזוב את ישראל עד ליום ה-29 לינואר 2010, אחרת תחול החזקה (הניתנת לסתירה) שהוא נחשב כתושב ישראל.
- מומלץ לתושב ישראל העומד להגר למדינה זרה, לשקול לבצע רכישת נכסים רק לאחר ההגירה מישראל.
- לגבי עובדים שמבצעים relocation ואמורים לקבל אופציות מהמעביד בחו"ל, כדאי לשקול לקבל את האופציות רק לאחר ההגירה מישראל (כמובן, רק אם אין זה מהווה פעולה מלאכותית).

מכירת נכסי הון היסטוריים

² שיעור המס על הכנסות מריבית הנובעות במישרין או בעקיפין מחברה שהיחיד הינו בעל עניין מהותי בה הינו לפי שיעור המס השולי ולא 15%/20%.

על פי סעיף 91(ו) לפקודת מס הכנסה, בגין מכירת נכסי הון³ ישנים שנרכשו עד וכולל לשנת 1960 יש שיעורי מס רווח הון מופחתים (24%-12%). שיעורי מס אלו עולים ב- 1% נוסף מידי כל שנה ושנה שחולפת, החל בשנת המס 2005 (דהיינו, בשנת המס 2009 יש להוסיף 5% לשיעורי המס המופחתים, ובשנת המס 2010 יש להוסיף 6%). לפיכך על בעלי נכס הון היסטוריים, שבכוונתם למוכרם בעתיד הקרוב, לשקול לכרות את הסכמ המכירה עוד בשנת המס 2009 בכדי להימנע מעליית שיעור מס רווח ההון ב- 1% נוסף.

חוק הביטוח הלאומי - מיסוי הכנסות פסיביות והכנסות של בעלי מניות בחברה משפחתית

החל משנת 2008 מבוטח שהוא עובד שכיר או עובד עצמאי או עובד שכיר וגם עובד עצמאי ויש לו הכנסה מהמקורות האחרים בסעיף 2 לפקודה אשר אינה הכנסה מעבודה או כעצמאי, יחוייב בדמי ביטוח על הכנסתו האחרת, אף אם היא פחותה ממחצית סך הכנסותיו כשכיר וכעצמאי. ואולם, לא יחוייבו בדמי ביטוח הכנסות מסוימות מזדיכנד, מריבית ומדמי שכירות למגורים, כמפורט בחוק הביטוח הלאומי.

עוד קובע התיקון, כי הכנסה מחברה משפחתית, חברה שקופה או מחברת בית, יראו אותה כאילו חולקה בסוף שנת המס לבעלי המניות בה או לחברי החברה לפי העניין והכול בהתאם ליכאונם היחסית ברווחי החברה במועד האמור, כל זאת ללא קשר למועד חלוקת ההכנסות בפועל.

מועד החיוב בביטוח לאומי לגבי אופציות שאינן נסחרות

המוסד לביטוח לאומי הסכים לבטל פסק דין אשר ניתן על ידי בית הדין האזורי לעבודה, ולהסכמת הצדדים ניתן תוקף של פסק דין של בית הדין הארצי לעבודה (עב"ל 07/547 שרון טופז ואח' נ' המוסד לביטוח לאומי), תוך שנקבע, כי מועד החיוב במס בגין הכנסה מאופציות שאינן נסחרות (ואשר הוקצו על פי סעיף 3(ט) לפקודה) הינו מועד מימוש האופציות בפועל ולא מועד הבשלתן לראשונה.

פרק ד. הודעות והצהרות לפקיד השומה

• רשימת תכנוני מס עליהם יידרש דיווח לרשויות המס

בחודש דצמבר 2006, פורסמו תקנות ובהן רשימה של תכנוני מס החייבים בדיווח בתחומי מס ההכנסה, מיסוי מקרקעין ומע"מ. יש לציין כי לא כל פעולה הכלולה ברשימה משמעותה שרואים בה תכנון מס שאינו לגיטימי, אלא שהיא חייבת כאמור, בדיווח. התקנות יחולו על פעולה שהתבצעה בשנות המס 2007 עד 2009. עד למועד הוצאת חוברת זו, טרם הוארכה תחולת התקנות.

• מחירי העברה – חובת תיעוד והצהרת נאותות שוק ביחס לעסקאות בינלאומיות

בחודש אוקטובר 2007 פרסמה רשות המיסים טופס "הצהרה על עסקאות בינלאומיות כמשמעותן בסעיף 85א לפקודת מס הכנסה" (טופס 1385). טופס ההצהרה מהווה נספח לדו"ח המס השנתי (שחובה לצרפו החל מדוחות המס לשנת 2007) וכולל פרטים לגבי אופי העסקה, פרטי הצד הקשור לעסקה ומחיר העסקה. כמו כן, כולל טופס הדיווח הצהרת מנהלים כי העסקה המדווחת נערכה בהתאם לתנאי שוק, כפי שהוגדרו בסעיף 85א לפקודת מס הכנסה והתקנות הנלוות. נציין גם, שלפי עמדת רשות המיסים ישנה חובת עריכת חקר תנאי שוק ותיעוד מתאים, כי לא ניתן להוכיח עמידה בתנאי שוק בדרך אחרת.

• **חובת הודעה בכתב ומראש לפקיד השומה על עריכת מפקד המלאי**, אם הוא מתבצע במועד שהוא יותר מ-10 ימים ועד חודש לפני או אחרי יום המאזן; האמור לעיל אינו חל על מלאי המתנהל בספר תנועת מלאי באופן המאפשר קביעת יתרות, וכל פריט בו נפקד לפחות אחת לשנה ונשלחה הודעה עד תחילת שנת המס לפקיד השומה על בחירת שיטה זו.

³ (לרבות מקרקעין שהיחיד קיבל אותם אגב פירוק - סעיף 48א(ד) לחוק מיסוי מקרקעין)

- **חברה משפחתית** - הודעה על הפיכת חברה לחברה משפחתית יש למסור עד 30 בנובמבר 2009 לגבי שנת המס 2010 (ישנה פרשנות המאפשרת הגשת הודעה זו עד ליום 31 בדצמבר 2009).
- **תקנות דולריות** - הודעה לגבי בחירה של הגשת דוחות מס לפי "התקנות הדולריות" לשנת מס 2010 יש למסור עד ליום 30 בינואר 2010.
- **תחילת התעסקות** - הודעה על תחילת התעסקות יש למסור לא יאוחר מיום פתיחת העסק או התחלת העסק.
- **המועד למיזוג או פיצול** הינו בדרך כלל בתום שנת מס – בקשה לאישור מקדמי מרשות המיסים צריכה להינתן לפני מועד שינוי המבנה המבוקש. קרי, בקשה לגבי מיזוג/פיצול שמועדה 31.12.2009, צריכה להינתן עד לאותו מועד.
- **העברת נכסים בתמורה להקצאת מניות לפי סעיף 104 לפקודה** - בכל העברה על פי הסעיף יש להודיע תוך 30 יום ממועד ההעברה לפקיד השומה ולצרף את הנספחים המתאימים.
- **שווי הסעה מרוכזת המאורגנת על ידי המעביד** - החל מינואר 2005 אין למעביד צורך באישור מוקדם של פקיד השומה על מנת לפטור את עובדיו ממס בשל שוויה של ההסעה. כל מעביד אשר עומד בתנאים של סעיף 9(20) לפקודה ובכללים שפורסמו מכוחו, והודיע על כך לפקיד השומה, יוכל לפטור את עובדיו מזקיפת השווי בגין ההסעה. ההודעה תכלול את הפרטים הבאים: מיקום מקום העבודה, אמצעי התחבורה, קווי התחבורה הציבורית למקום העבודה והשעות בהן היא פועלת, מסלולי ההסעה והשעות בהן תופעל ההסעה. (ראה הוראת ביצוע מס הכנסה מס' 20/2004).
- **"שנת הבחירה"** - על חברה המעוניינת בהטבות מס של "מפעל מוטב" לפי חוק עידוד השקעות הון, להודיע לפקיד השומה על "שנת הבחירה" בהודעה שתגיש, בהתאם לסעיף 51ד לחוק, במועד הגשת הדוח השנתי, אך לא יאוחר מתום 12 חודשים מתום אותה שנת המס.
- **אישור מראש לגבי מפעל מוטב** - חברה המבקשת הטבה במסלול החלופי של חוק עידוד השקעות הון, רשאית לפנות למנהל רשות המיסים בבקשה לקבלת אישור מראש, לא יאוחר מתום שישה חודשים מתום שנת הבחירה, על כך שמפעל שבבעלותה או מפעל שבכוונתה להקים או להרחיב ממלא אחר התנאים האמורים בהגדרת "מפעל תעשייתי" או בסייגים של ההגדרה "מפעל קשור".
- **חישוב נפרד** - הודעה על תביעת בני זוג לביצוע חישוב נפרד של המס על הכנסתם עד לסכום תקרה מסויימת (בשנת 2009 סכום של 45,000 ש"ח). תימסר לפקיד השומה חודש לפחות לפני תחילתה של התקופה שבעדה נתבע החישוב הנפרד של המס, אלא אם שוכנע פקיד השומה כי לא ניתן היה למסור את ההודעה עד למועד האמור, או אז ניתן למוסרה במועד אחר. דהיינו, יש להודיע את ההודעה לגבי שנת המס 2010 עד ליום 30 בנובמבר 2009.
- **דוח מאוחד לצרכי מס לפי חוק לעידוד התעשייה** - "חברת אם" כהגדרתה בחוק לעידוד התעשייה (מיסים), רשאית להגיש דוח מס מאוחד עם חברות בנות שבשליטתה, בכפוף לאמור בפרק ו' לחוק, בתנאי שהחברות הודיעו לפקיד השומה בכתב תוך שנת המס לגביה מוגש דוח המס המאוחד הראשון על כוונתן לעשות כן (ניתן לבקש דוח מאוחד רק החל משנת המס השלישית שלאחר השגת השליטה) לפיכך, מי שזכאי לדוח מאוחד ורוצה להחיל זאת לראשונה בשנת המס 2009, צריך להודיע עד ליום 31 בדצמבר 2009.
- **בחירה במסלול מס בשיעור 10% על השכרת דירת מגורים**. יחיד שמעוניין לבחור במסלול המס בשיעור 10% לגבי שנת המס 2009, חייב להקפיד לשלם את המס בגין ההכנסה מדמי שכירות עד ליום 30 בינואר 2010, אלא אם כן שילם בשנת 2009 מקדמות לפי סעיף 175 לפקודה.

- **חובת דיווח ותשלום מקדמה עד 31/1/10 בשל רווח הון מניירות ערך סחירים במחצית השנייה של שנת 2009 שלא נוכה בגינו מלוא המס במקור**
 על מוכר שחייב בהגשת דוח שנתי לפי סעיף 131 לפקודה, חלה חובת דיווח ותשלום מקדמות בגין עסקאות הוניות בניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה (בישראל או בחו"ל), באותם מקרים בהם לנישום נוצר רווח הון בעת מכירת נייר ערך, אך לא נוכה מלוא המס במקור (לא נוכה כלל או נוכה באופן חלקי).
  - **חובת הדיווח ותשלום המקדמה הינה חצי שנתית ונקבעה לתאריכים 31 ביולי ו-31 בינואר של כל שנת מס בגין מכירה של ניירות ערך בששת החודשים שקדמו לחודש שבו חל יום הדיווח.** לפיכך, יש להגיש את הדיווח החצי שנתי השני של שנת 2009 על רווחי הון ממכירת ניירות ערך סחירים עבור החודשים יולי עד דצמבר 2009, לא יאוחר מיום 31 בינואר 2010.
  - **דיווחים והצהרות על נאמנויות** - בחודשים מאי ויוני 2008 פורסמו החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 165) הדן בהוראות פרק הנאמנויות, וכן תקנות הקובעות מנגנון לייחוס הכנסות הנאמנות ומתווה של רשות המסים לגבי הסכם מס מוצע בנוגע לנאמנויות קיימות שהוקמו לפני ה-1 בינואר 2006.
 המועד להגשת כל ההודעות, הבקשות והצהרות הנדרשות על פי החוק, לרבות המועד להגשת דוח בגין נאמנויות לשנות המס 2006 עד 2008, הוא **עד ליום 31.12.2009**. כל זאת, חל גם לגבי נאמנויות שהוקמו לפני 1 בינואר 2006.
  - **דיווח על רווח הון** - הודעה לפקיד השומה על רווח הון לרבות הפסד הון (למעט שבח מקרקעין) תימסר לפקיד השומה תוך 30 ימים מיום המכירה בהתאם לסעיף 91(ד) לפקודה.
  - **חובת דיווח על הקצאת מניות באיגוד מקרקעין** - הודעה על ביצוע הקצאה באיגוד מקרקעין, כמשמעותה בהגדרת "פעולה באיגוד" תימסר בתוך 30 ימים מיום ההקצאה, בהתאם לסעיף 75(ג) לחוק מיסוי מקרקעין.
  - **דיווח שנתי על ניכויים (טפסי 856+126) באופן מקוון בלבד** - סעיף 166 לפקודה קובע שהחל משנת המס 2007 יוגשו דוחות ניכויים שנתיים (ממשכורת ושכר עבודה - טופס 126; מתשלומים שאינם משכורת ושכר עבודה - טופס 856) **באופן מקוון בלבד**. המועד החוקי להגשת הדוחות לשנת 2009 הינו עד 30.4.2010. רשות המסים לא מקבלת יותר דוחות ניכויים שנתיים המוגשים באופן ידני או ממוכן (על גבי דיסקטים או תקליטורים).
  - **חובת דיווח למוסד לביטוח לאומי תוך 60 יום מקבלת שומות ניכויים ממס הכנסה** - המוסד לביטוח לאומי (מל"ל) פירסם בחודש פברואר 2009 הודעה, לפיה מוטלת על המעבידים חובת דיווח למל"ל באופן שוטף, על שומות ניכויים שנערכות ע"י מס הכנסה החל מינואר 2009 ודוחות אחרים של מס הכנסה שבהם חויבו, בתוך 60 יום מקבלת השומה ממס הכנסה.
- מעסיק שיפעל לפי הוראות אלו (לרבות תשלום הקרן וההצמדה בתוך 30 יום מיום מסירת הקביעה של המל"ל) לא יחויב כלל בתשלומי קנסות. מעסיק שלא יפעל כאמור ובמסגרת ביקורת ניכויים של המל"ל יחויב בתשלום דמי ביטוח על פי שומות ניכויים של מס הכנסה, יחויב גם בתשלומי קנס מלאים.

בכבוד רב

קרלמן - רואי חשבון